

Control de la càries del blat en producció ecològica

oct. 27, 2020 |

La càries comuna del blat o carbó vestit és una malaltia fúngica causada per *Tilletia caries* o *Tilletia foetida* que degrada la qualitat del blat i que pot provocar importants pèrdues de rendiment. Afecta essencialment al blat dur però també afecta al blat tou, espelta i triticale. És una malaltia que cal tenir en compte especialment en producció ecològica.

La càries del blat té un elevat poder de propagació que es pot transmetre tant per la llavor com a través del sòl. En producció ecològica pot ser un problema recurrent sobretot si utilitzem llavor pròpia de la collita anterior i no es realitza cap tipus de tractament de la llavor.

Els símptomes de la malaltia costen força de veure durant el cultiu ja que exteriorment les espigues afectades tenen un aspecte força normal. Aquestes resten verdes durant més temps i una mica més dretes ja que el gra no pesa. El color del gra contaminat és un marró més fosc i a l'interior d'aquest hi ha una pols negra que fa una pudor desagradable com de peix podrit. Tot i que en un camp hi hagi poques espigues afectades i la pèrdua de collita no sigui gaire significativa, cal prendre mesures per a prevenir danys en les properes campanyes, ja que sinó la malaltia pot créixer exponencialment i podria acabar ocasionant mermes de collita molt importants. Un gra afectat pot arribar a contenir moltes espores que poden contaminar a la resta de grans sans al moment de la recol·lecció, així com caure al sòl on poden conservar-se durant varis anys, per la qual cosa es recomana no tornar a cultivar espècies sensibles sobre una parcel·la infectada almenys durant 5 anys. La collita contaminada no es pot comercialitzar per a l'alimentació humana ni tampoc per l'alimentació animal atès que l'olor de peix en fa disminuir la seva apetència.

Per aquests motius és especialment important prendre les següents mesures preventives per a limitar els riscos d'aparició d'aquesta malaltia:

- Utilitzar llavors sanes o certificades.
- En el cas de que ens guardem una part de la collita com a llavor per a l'any següent es recomana fer una anàlisi per tal d'assegurar que aquesta no estigui contaminada.

- Realitzar tractaments de la llavor pròpia.
- Realitzar una sembra no gaire profunda per tal d'afavorir una germinació ràpida, ja que d'aquesta manera es limita el període de major sensibilitat a la malaltia. El fong penetra a la planta entre la germinació i l'estadi de dues a tres fulles.
- Observar el cultiu per tal d'eliminar les plantes contaminades.
- Fer rotacions diversificades i evitar repetir el cultiu de blat almenys durant cinc anys després de tenir una parcel·la contaminada amb càries, i escollir cultius no sensibles com l'ordi, la civada o el sègol.

El control de la càries del blat en producció ecològica és més difícil que en agricultura convencional ja que es disposa de pocs mitjans de lluita fitosanitària permesos per al tractament de llavors de cereals en producció ecològica. Actualment es disposa del producte fitosanitari registrat al Registre oficial de productes fitosanitaris del Ministeri d'Agricultura a base de *Pseudomonas chlororaphis* per al tractament de llavors de blat, ordi, sègol i triticle per al control de malalties fúngiques.

- CERALL (a base de *Pseudomonas chlororaphis* 20,4% (5 X 10⁹ UFC/ML)

També es pot tractar les llavors amb les següents **substàncies bàsiques** que poden ser preparades pel propi agricultor de la manera següent:

Substància bàsica	Preparació	Dosis
Vinagre	Dilució amb aigua de vinagre de qualitat alimentària amb un contingut màxim de 10 % àcid acètic	1 l vinagre/1 l aigua per a 100 Kg de llavors
Pols de grans de mostassa	Grans de mostassa de qualitat alimentària (no cal que sigui ecològica)	1,5 kg/4,5 l d'aigua per a 100 Kg de llavors

El tractament amb vinagre té un cost molt reduït, és fàcil d'utilitzar i s'ha comprovat que presenta molt bona eficàcia. Cal tenir en compte que és important preparar correctament la dilució ja que si el percentatge d'àcid acètic és més elevat pot tenir un efecte antigerminatiu.

Alguns Estats membres de la Unió Europea disposen d'altres productes fitosanitaris registrats autoritzats en producció ecològica per al tractament de llavors de conreus extensius que són efectius però que actualment no es poden aplicar a Espanya, com per exemple a base de sulfat tribàsic de coure o bé de *Bacillus amyloliquefaciens*, entre d'altres. No obstant això, els operadors ecològics si que poden comprar llavor tractada amb aquests productes permesos per la producció ecològica procedents d'altres estats membres de la UE.

AUTORS

NÚRIA ARMENGOL
Unitat Producció Ecològica DARP